

Šepec.

(Povest. — Spisal Ivan Rekar.)

IX.

Sladki sinek, dete bolno,
Vbogo dete, tuge polno,
Čuješ li, poznaš moj glas?

Jeriša.

ako žalostnega božičnega dne Klančevi še niso praznovali kakor letos. Vse je bilo takorekoč narobe. Oče Klanec je klaverno hodil okrog in grizel cev svoje pipice; da mu je ugasnila, tega niti opazil ni. — Mati je tarnala in sosedi Zamjenki tožila svoje gorjé.

»O Bog nebeški, kaj človeka vse ne doleti! Tako dober je bil moj Drejko, blago zlato srce, in ravno njemu se je moralo pripetiti tolikšno zlo. In ne vé se še natančno, kako da se je obstrelil, težko če ni tu kaj zlobnega, nakanjenega vmes.«

»Potrpi, potrpi, ljuba moja soseda. Bog tepe le onega, kogar ljubi. Vse pa tudi ni še izgubljeno, deček ni nevarno ranjen, lahko še okreva.«

»Bog mi je sinka dal, Bog mi ga bo vzal, to je res, a meni se le smili dete, da mora toliko trpeti.«

»Kaj pravi pa zdravnik?« poizveduje soseda Zamjenka.

»Kaj bi rekel, saj veš, tolaži, da ne bo nič hudega, ali kaj, ko vročica še ni pojenjala. Odkar so ga preoblekli, se nič več ne zavé, nobenega več ne pozna, meša se mu.«

»Pa kaj je vendar rekel, ko je prišel k zavesti?«

»Samo to besedico je iztisnil iz ust: nesreča. Potem smo ga preoblekli v suho perilo, spravili v posteljo in poslali po zdravnika. Ta ga preišče, vzame kroglo ven in vredí potrebno. Zdravnik mu je prepovedal govoriti, zato ne moremo nič zvedeti, se je li sam obstrelil, ali je še kdo drugi pri tem.«

»To so res križi z otroci. In kak lep dečko je bil ta tvoj Drejko, veselje cele soseščine. Je li rana zelo nevarna?«

»Kaj jaz vem, zdravnik pravi, da je prav malenkostna, da se je fant le bolj prestrašil in vsled zgubljene krvi oslabel ter na mrazu obležal. Zaradi rane same, pravi, bi lahko že danes vstal, ali dečko se je premrazil, in kaj vem kaj še vse.«

»O, da bi se le na bolje obrnilo. Obljubila sem ga že na dve božji poti, ako ozdravi.«

»Hudo je, hudo še meni«, ustavi jo soseda brišoč si s predpasnikom objokane oči.

Gori v sobi je pa tačas ležal na mehki postelji bolnik mladi Andrejko, Klančev sin.

Solnce je pošiljalo svoje žarke skozi okno v gorko zakurjeno izbo. Žarki so veselo trepetali na gladkih tleh, ne menéč se, da se uprav ta čas borí mlado življenje s kruto belo ženo, ki hoče utrgati nežno cvetko z zemeljske njive in jo presaditi v vrt večnosti.

Pri peči je dremal dedek, spanec ga je posilil. Celo noč je skoro čul pri bolnem vnuku, ni se dal odgnati od njega, torej privoščimo mu to sladko spanje.

Bolnik je težko sopal in obračal svoje osteklele oči po izbi, kakor bi iskal nekoga.

»Kje je on, kje je? Glejte ga, ustreliti me hoče, že méri, proč proč — — —« tako govori Drejko, in hoče planiti, bežati iz postelje.

»Ne, ne, ljubi moj«, tolaži ga teta, ki se je nalašč pripeljala h Klančevim, da bi stregla bolnemu vnuku in tako vsaj malo olajšala materi nepopisno gorjé, »saj ni nikogar tu razun mene in dedka.« — »Kaj mene nimaš rad?«

»Mihec, Mihec, zakaj mériš name? Hočeš mi vzeti življenje? Prizanesi, saj te ljubim, saj ti ne bom več nagajal. Vidiš ta kamen — streljaj — jedna, dve —. Tako me nekaj peče! Zakaj bežiš, padel sem, oh kri — kri — mraz, mraz in sneg — — —.«

»O sveti Andrej, njegov patron, usmili se mladega bitja! Mari naj mene pobere smrt, ko me ni škoda, saj že z jedno nogo stojim v grobu.«

Ded, ki se je med tem vzbudil in pristopil, govoreč te besede, k bolnikovi postelji, položi svojo velo roko na snežno-belo a potno čelo dečkovo.

»Hu, hu, kako je to vroče; ko bi mu pokladali mrzle ovitke na glavo, znabiti bi ložje prestal.«

»Vse bi radi storili, samo ko bi se vedelo, kaj bi mu vendar pomagalo«, méni teta.

»Nič, vsa zdravila so nič; če je božja volja ozdravi, če ne, je vse zaman, le meni verujte.«

Duri se odpró in oče Klanec vstopi v sobo. Polagoma in po prstih stopa k svojemu sinu.

»Drejko, ali me poznaš, ali veš kdo sem?«

Ranjenec vprè oči v vprašujočega.

»Šepec? Ne, ne ti nisi Šepec, kje je on, zakaj ga ni k meni, in obljubil mi je, da prinese tudi samokres s seboj. Sinoči je streljal, posodil sem mu ga — ne — ne — oba sva streljala — da, v kamen — — a kje so oče, so hudi na-me?«

»Tukaj sem, tukaj, Drejko, kaj me res ne poznaš?«

»Ti — ti — si oče?« jeclja deček in izgubljeno zrè svojega roditelja.

In očetu se je vtrnila solza ter padla na tla, kjer je trepetal svitli solnčni žarek.

Klanec je ves čas že premišljeval, kako se je vendar ponesrečil sin. Da se je sam obstrelil, zdelo se mu je najbolj verjetno, toda motilo ga je govorjenje in blodnja sinova, kateri je neprenehoma govoril o Šepcu, o streljanju, o necem kamnu in še več družega.

Da bi se prepričal, kaj je vendar resnica, poslal je po Šepca in na kraj nesreče, če bi se morebiti dobil samokres tam. — A ker orožja ne dobé na kraju nesreče, sklepal je Klanec, da ga je morebiti vzel Šepec. Toda če ga je vzel, če je bil navzoč, zakaj ni prišel sem sporočit o strahoviti nezgodi? Čemu se je bal, kaj je mar on česa kriv?

Strašna misel! Klanec se je nehoté stresel, vstal in odšel iz sobe na dvorišče, da bi se oddahnil. Ta grozna misel ga je tako razburila, da ni čutil ne mraza, ne opazil hlapca Klemen, kateri je ves spehan baš prihajal domov.

»To ti je vse zaklekano, naj reče kdo, kar hoče. No, dve taki nesreči na jeden dan, kaj tacega še ni bilo, odkar svet stoji, tako gotovo, kakor bo jutri sv. Štefan, ki je tudi veliko trpel.«

»Glej ga vendar, kaj hodiš tako počasi, Klemen! Povej, kaj je, kje je Šepec?«

»Pustite me, jaz skoro ne vem, se mi li blede, ali je res: Šepec umira, če že ni izdihnil svoje duše.«

»Kaj praviš? Govôri vendar, govôri!«

Klemen potegne iz žepa velik rdeče pisan robec, si obriše obraz in pripoveduje:

»Tako vam pravim, kaj tacega pa še ne. Doma bolezen, tam pa skoro smrt.«

»Kje smrt, kje, odpri vendar usta, človeče!«

»No, veste kaj, oče Klanec, da bi me za plačilo pa še zmerjali, tega vendar ne zaslužim, saj sem sopihal gor na Mlako kakor nadušljiv konj v breg.«

Klanec je že nestrpno pričakoval, kaj mu pové Klemen, ki ni bil, kakor se vidi, posebno okreten ne pri delu ne pri govorjenju.

»Šepec je prišel sinoči domov, to se pravi, našli so ga pod oknom v omedlevici. Spravili so ga na gorko, a vročina se ga je lotila, in zdaj je slab, za smrt.«

»Pa kaj se mu je pripetilo? Kaj ni nič povedal?«

»Seveda je povedal, a ne vsega. Z Drejkom sta baje streljala in on ga je neki po nesreči obstrelil, se ustrašil, da so se mu celo možgani zmešali, in kaj vem, kaj še vse.«

»Torej on ga je, po nesreči, praviš?«

»Kakor je mati pravila, streljala sta v obcestni kamen, a po nesreči je krogla odletela v Drejka.«

»Čudno, čudno«, reče gospodar, ko ga pokliče teta.

»Pojdi sem, Drejko se že zaveda, rad bi te videl.«

Veselih korakov, a še veselejšega srca hiti oče po stopnjicah k sinu.

»Oh, oče, ali mi odpustite?«

»Odpustim ti vse, moj sin, samo, da ozdraviš.«

»In Šepcu?«

»Tudi njemu, tebi na ljubo. Ali je tudi on kriv?«

»Ne toliko, ko jaz«, reče s slabim glasom bolnik, zakaj govorjenje ga je zmučilo.

Zunaj se je pa slišal zvonček ta čas, in mali sprevod se je vil iz vasi. Duhovnik je nesel zadnjo popotnico — Šepcu.

O, ko bi bil vedel Drejko, komu jo nese!

